

Algı ile Tercih Arasında:  
Davranışsal İktisat Açısından  
Katılım Bankacılığı

Bünyamin Kayalı

# iktisat yayınları

İktisat Yayınları – 119  
İktisat Politikaları – 7

Bünyamin Kayalı

*Algı ile Tercih Arasında: Davranışsal İktisat Açısından Katılım Bankacılığı*

*Genel Yayın Yönetmeni:* Hüseyin Türkan

*Baş Editör:* Necmettin Kızılkaya

*Tasarım:* iyicalismalar.tr

*Kapak:* M. Ediz Altındış

*Baskı:* Kitapyurdu Doğrudan Dağıtım

Yenibosna Merkez mah. Cemal Ulusoy cad. No: 43

Bahçelievler/İstanbul

kdd.kitapyurdu.com (Sertifika no: 40675)

*1. Baskı:* İstanbul, Mart 2026

ISBN: 978-625-8157-21-5

## *İletişim*

Sultantepe mah., Cumhuriyet cad., No: 39/1, 34674 Üsküdar/İstanbul

iktisatyayinlari.com

editor@iktisatyayinlari.com

©İktisat Yayınları, 2026.

Bütün yayın hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

*İktisat Yayınları, Nokta Yayın Grubu'na ait bir markadır.*

*Nokta Yayın Grubu, İlke İlim Kültür Eğitim Vakfı İktisadi İşletmesi'ne aittir.*

**Algı ile Tercih Arasında:  
Davranışsal İktisat Açısından  
Katılım Bankacılığı**

Bünyamin Kayalı

**iktisat**  
yayınları

## **İktisat Politikaları Dizisi Hakkında**

Günümüz karma ekonomisinin bel kemiğini oluşturan neo liberal iktisadi düzenin kurucu babaları, insan mutluluğunu en üst seviyeye ulaştırmak için üretimi maksimize etmeyi hedeflemişlerdi. Bu öngörülerden yaklaşık iki asır sonra ise ekonomide genel olarak bu hedefin tuturulduğunu, ancak gelir dağılımı bozukluğu, çevre kirliliği, yok olan biyolojik çeşitlilik ve sürdürülemez kaynak kullanımı gibi sistemin negatif çıktıları sonucunda mutluluğun maksimizasyonu hedefinden oldukça uzaklaşıldığını görmekteyiz. Bu problemlerin fiili sonuçları bir yandan artan oranda hissedilirken, liberal iktisadın içinden ve dışından yükselen sorgulama ve çözüm önerileri de giderek güç kazanmaktadır. İktisat politikaları serisinde bu analiz ve önermeleri içeren; İslam ekonomisi, kalkınma ekonomisi, döngüsel ekonomi ve davranışsal iktisat gibi birçok farklı alandan iktisat politikaları üzerine yapılan yazını İktisat yayınları okurları ile buluşturmayı hedefliyoruz.

## **Bünyamin Kayalı**

Lisans eğitimini Sakarya Üniversitesi İktisat Bölümü'nde tamamladı. Yüksek lisansını 2019 yılında Sakarya Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı alanında, "İslamcı Dergilerde Ekonomiye Bakış: Büyük Doğu ve Hareket Dergisi Örneği" başlıklı teziyle tamamladı.

Doktorasını ise 2025 yılında aynı alanda, "Katılım Bankacılığı Algısının Davranışsal İktisat Perspektifinden Analizi" başlıklı teziyle bitirdi. Akademik ilgi alanları; katılım bankacılığı, İslami finans, davranışsal iktisat, seçim mimarisi ve dürtme yaklaşımlarıdır.

2020 yılında Kuveyt Türk Katılım Bankası'nda başladığı kariyerine; Ödeme Sistemleri Operasyonları, Operasyon Merkezi İş Geliştirme ve Dijital Talimatlar birimlerinde görev alarak devam etmektedir.

# Kısaltmalar

|         |                                                                |
|---------|----------------------------------------------------------------|
| AAOIFI  | : İslami Finansal Kuruluşlar Muhasebe ve Denetim Organizasyonu |
| ABD     | : Amerika Birleşik Devletleri                                  |
| API     | : Uygulama Programlama Ara Yüzü                                |
| BDDK    | : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu                     |
| BIT     | : Birleşik Krallık Dörtme Birimi                               |
| DESİYAB | : Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşu               |
| EEG     | : Elektroensefalografi                                         |
| EKG     | : Elektrokardiyografi                                          |
| FFKK    | : Faizsiz Finans Koordinasyon Kurulu                           |
| fMRI    | : Fonksiyonel Manyetik Rezonans Görüntüleme                    |
| GSR     | : Galvanic Skin Response                                       |
| IFSB    | : Islamic Financial Services Board                             |
| IFN     | : Islamic Finance News                                         |
| IRTI    | : İslami Araştırma ve Eğitim Enstitüsü                         |
| İİBF    | : İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi                         |
| KGK     | : Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu       |
| MEG     | : Manyetoensefalografi                                         |
| OECD    | : Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü                       |
| ÖFK     | : Özel Finans Kurumu                                           |
| PET     | : Pozitron Emisyon Tomografisi                                 |
| SEDDK   | : Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu |
| SPK     | : Sermaye Piyasası Kurulu                                      |
| TKBB    | : Türkiye Katılım Bankaları Birliği                            |
| TMSF    | : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu                               |

# İçindekiler

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Önsöz                                                                           | xi |
| Giriş                                                                           | 1  |
| 1. Katılım Bankacılığına Genel Bir Bakış:                                       |    |
| Algılar, Dönüşümler ve Yönelimler                                               | 5  |
| Türkiye’de ve Dünyada Katılım Bankacılığı                                       | 5  |
| Dünyada İslami Finans ve Katılım Bankacılığı                                    | 8  |
| Bugünden Bakınca: Türkiye’de Katılım Bankacılığının<br>Seyri ve Mevcut Görünümü | 11 |
| Değişen Öncelikler: Yeni Odak Alanlar ve Stratejiler                            | 20 |
| Katılım Bankacılığına Bakış: Algı ve Tercih Dinamikleri                         | 27 |
| 2. Davranışsal İktisat Perspektifinden İktisadi                                 |    |
| Kararlar, Politikalar ve Katılım Bankacılığına Yansımalar                       | 39 |
| Kararlarımızı Yönlendiren Görünmeyen Güçler:                                    |    |
| Davranışsal Ekonomi ve Bilişsel Tuzaklar                                        | 39 |
| Politika Yapımında Yeni Araçlar: Dürtme, Hiper                                  |    |
| Dürtme ve Teknolojik Yönelimler                                                 | 46 |
| Davranışsal İktisadın Politika Yapımında Kullanılması                           | 50 |
| Türkiye’de Uygulanması                                                          | 56 |
| Hiper Dürtme (Dürtme Politikalarında Yapay Zeka<br>ve Verinin Kullanılması)     | 57 |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| Davranışsal İktisat ve İslami Finansın Kesişim Noktaları:  |     |
| Yeni Yönelimler ve Kavramsal Açılımlar                     | 58  |
| Davranışsal İktisat ve İslam İktisadında Birey Analizi     | 63  |
| Katılım Bankacılığını Anlamanın Yeni Yolu:                 |     |
| Davranışsal Etkiler ve Tercih Dinamikleri                  | 67  |
| Muhafazakarlık Etkisi                                      | 69  |
| Çerçeveleme Etkisi                                         | 70  |
| 3. Tercihleri Şekillendiren Güç:                           |     |
| Katılım Bankacılığı Algısına Deneysel Bir Yolculuk         | 77  |
| Algılar Nasıl Şekillenir? Deneysel Bir Yaklaşımın Hikâyesi | 77  |
| Deneysel Çalışma                                           | 78  |
| Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi                            | 79  |
| Ne Sorduk, Nasıl Ölçtük? Yöntem, Katılımcılar ve Süreç     | 85  |
| Çerçeveleme Etkisi Gerçekten İşliyor mu?                   |     |
| Deneyden Bulgulara Uzanan Yol                              | 86  |
| Katılım Bankacılığı Algısına Dair Bulgular                 | 94  |
| Pyhton Analizi Sonuçları                                   | 102 |
| 4. Kararın Görünmeyen Yüzü: Katılım Bankacılığı            |     |
| Tercihinde Bilişsel ve Davranışsal Dinamiklerin Sonuçları  | 115 |
| Pazarlama ve İletişim                                      | 117 |
| Finansal Eğitim ve Bilgilendirme                           | 118 |
| Dijital Kampanyalar                                        | 122 |
| Ürün ve Hizmet Tasarımı                                    | 122 |
| Müşteri Deneyimi Yönetimi                                  | 123 |
| Nöropazarlama Laboratuvarı                                 | 123 |
| Kaynakça                                                   | 129 |



# Önsöz

Doktora için “akademik hayatın meşakkat içeren bir süreci” söylemini çokça duymuşumdur. Bunun doğru ama eksik bir tanım olduğunu düşünüyorum. Zira okuduğun, çalıştığın ve geliştğin alanı sevmek sizi bu yolculukta güçlü kılan şeymiş. Bu hikâyeye başlamamda rolü olan kıymetli eşime teşekkür ederim.

Lisans yıllarından itibaren öğrencisi olmaktan büyük bir mutluluk duyduğum ve tez çalışmamda desteğini benden esirgemyen danışmanım Prof. Dr. Mahmut Bilen hocama çok teşekkür ederim. Aynı teşekkürü, Mahmut Hocam’ın tedrisatından geçerek bana da yol gösteren Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Cevizli’ye bir borç bilirim. Doktora sürecinde tez izleme jürimde bulunarak öneri, geribildirim ve değerli katkıları ile ufku mu açan Prof. Dr. Soner Duman ve Prof. Dr. Fuat Sekmen hocalarıma da hassaten teşekkür ederim.

İş hayatı ile akademik hayatı bir arada yürütebilmek hem zor hem de çok önemli bir gelişim alanı oldu. En büyük şanslarımdan bir tanesi bu konuda bana rol model olan kıymetli Dr. R. Ahmet Albayrak hocamdır. Bana katmış olduğu tüm değerler

için kendisine teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca doktora süreci boyunca bana desteklerini her an hissettiren değerli ekip arkadaşlarıma, yöneticilerime ve müdürlerime de teşekkürü bir borç bilirim.

Teşekkürlerin en kıymetlisi ailem için. Hayatı anlamlı kılan ve güzelleştiren tüm aileme minnettarım. Üzerimdeki emeği ölçülemeyecek olan kıymetli annem ve babama, hayattaki her konuda olduğu gibi doktora sürecinde de yanımda olan kıymetli eşim ve oğlum Kıvanç'a sonsuz teşekkür ederim.

Benimle bugünleri ve bu yolculuğu hayal eden Eşim'e.

Bünyamin KAYALI